

Î N C H E I E R E

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Evelina Buzdugan împotriva lui Vasile Daghi, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor, fără acordul autentificat notarial al tatălui,

împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 08 decembrie 2017 Evelina Buzdugan, reprezentată de avocatul Svetlana Bagrin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Daghi, solicitând stabilirea locului de trai al copilului minor XXX, născută la XXX împreună cu mama Evelina Buzdugan; încasarea în beneficiul reclamantei a pensiei de întreținere pentru copilul minor, în sumă fixă de 1500 de lei lunar din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că din relațiile de concubinaj cu pârâtul, la XXX s-a născut fiica XXX.

Evelina Buzdugan a menționat că viața în comun cu pârâtul a eșuat. Împreună cu copilul minor locuiesc separat de pârât, deoarece acesta a manifestat o atitudine rezervată la educarea și supravegherea copilului. Creându-i impedimente în educarea și dezvoltarea copilului, s-a adresat autorităților competente din Bologna, Italia pentru a interveni în soluționarea acestei situații.

Partea reclamantă a mai menționat că pârâtul nu contribuie sub nici un fel la întreținerea și educarea copilului, iar reieșind din comportamentul agresiv al pârâtului nu au putut ajunge la un consens în vederea determinării domiciliului

copilului minor, din care motiv s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

Ulterior, Evelina Buzdugan, reprezentată de avocatul Svetlana Bagrin, a depus cerere de completare a pretențiilor din acțiune, solicitând și permiterea perfectării actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor XXX, născută la XXX, fără acordul tatălui.

Prin hotărârea din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Evelina Buzdugan, s-a determinat domiciliul copilului minor comun XXX, născută la XXX, cu mama Evelina Buzdugan; s-a încasat de la Vasile Daghi în beneficiul Evelinei Buzdugan pensia pentru întreținerea copilului minor XXX, născută la XXX, în sumă fixă de 1000 de lei lunar din salariu sau alte venituri de la data depunerii acțiunii 08 decembrie 2017 și până la atingerea majoratului de către copil; s-a permis Evelinei Buzdugan perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor XXX, născută la XXX, în lipsa acordului tatălui, Vasile Daghi; cât și s-a încasat de la Vasile Daghi în beneficiul Evelinei Buzdugan cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 100 de lei.

Prin hotărârea suplimentară din 04 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a dispus încasarea de la Evelina Buzdugan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei, iar de la Vasile Daghi s-a încasat în beneficiul statului taxa de stat de la care a fost scutită reclamanta în sumă de 360 de lei.

Prin decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul s-a admis apelul declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică.

S-a casat parțial hotărârea din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în partea pretenției privind perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor fără acordul autentificat notarial al tatălui, cu emiterea în acesta parte a unei hotărâri noi de respingere a cerinței, în rest, hotărârea din 05 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost menținută fără modificări.

S-a încasat de la Vasile Daghi în beneficiul Evelinei Buzdugan suma de 1250 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată în instanța de apel.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că, deoarece în cererea de apel depusă de către Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Puică Sergiu, se contestă hotărârea primei instanțe doar în partea stabilirii domiciliului copilului minor cu intimata și perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor, fără acordul autentificat notarial al tatălui, instanța se va expune doar asupra pretențiilor asupra căror și-a exprimat dezacordul apelantul Daghi Vasile.

Cu referire la obiecția apelantului referitor la dezacordul cu hotărârea primei instanțe în partea stabilirii domiciliului copilului minor cu intimata, instanța de apel a susținut că instanța de fond a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, apreciind probele cu respectarea prevederilor art. 130 Cod de procedură civilă, adoptând soluția corectă asupra pretenției date.

Instanța de apel a reținut calitățile personale a părților, în vederea verificării corectitudinii stabilirii domiciliului copilului minor, și anume a specificat că potrivit cererii de chemare în judecată unul din motivele de bază pentru care Evelina Buzdugan s-a separat de Vasile Daghi este comportament agresiv al acestuia față de ea și copilul ei din prima căsătorie. Faptul comportamentului agresiv al apelantului

se confirmă prin ordonanța de protecție eliberată Evelinei Buzdugan și copilului minor, în privința lui Daghi Vasile, eliberată de către autoritățile competente din Italia. La fel, s-a stabilit că în cadrul examinării cauzei de către instanța de fond a fost solicitat avizul Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul, potrivit căruia s-a constatat că XXX este atașată de mama sa și ținând cont de vârsta fragedă a acesteia este necesar de stabilit domiciliul cu Evelina Buzdugan (f.d. 44). Mai mult, însăși reprezentantul apelantului, Daghi Vasile, avocatul Puică Sergiu, a menționat în mod expres că apelantul nu este împotriva ca copilul minor comun să locuiască în Italia împreună cu Evelina Buzdugan. Or, la materialele dosarului nu se regăsesc probe care ar demonstra existența unui litigiu dintre părți pe teritoriul Italiei, precum și nu se regăsește nicio hotărâre a autorităților statului respectiv în acest sens.

Instanța de apel a reținut prevederile art. 3 alin. (2), (5) al Legii cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269-XIII din 09 noiembrie 1994, în vigoare din 26 ianuarie 1995, cu modificările ulterioare, care statuează că copiii în vârstă de până la 18 ani și persoanelor supuse măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei li se eliberează pașapoarte în temeiul cererii unuia dintre reprezentanții lor legali. În cazul în care unul dintre părinții copiilor în vârstă de până la 18 ani nu acceptă ieșirea acestora din Republica Moldova, refuzul se contestă în instanța judecătorească de drept comun competentă. Deci, din norma legală sus menționată rezultă expres că pentru perfectarea pașapoartelor copiilor în vârstă de până la 18 ani este necesară doar cererea unuia dintre părinți. Astfel, pentru perfectarea actelor de călătorie pe numele copilului minor XXX, Evelina Buzdugan nu necesită acordul autentificat notarial al apelantului Vasile Daghi.

Instanța de apel a mai indicat că modalitatea de ieșire și de intrare pe teritoriul Republicii Moldova este reglementată de lege, care stabilește că în cazul refuzului unui părinte de a permite copilului să iasă de pe teritoriul Republicii Moldova, acest refuz se contestă în instanța de judecată.

La caz, Evelina Buzdugan nu a prezentat refuzul apelantului Vasile Daghi privind perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor XXX și nici nu a probat că s-ar fi adresat către apelant în acest sens, iar prevederile legale enunțate supra nu prevăd adresarea directă în instanța de judecată pentru perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor, fără acordul autentificat notarial al tatălui. Or, pentru înaintarea unei asemenea acțiuni este necesar refuzul unui părinte de a permite perfectarea actelor de stare civilă pe numele copilului minor sau de a ieși de pe teritoriul Republicii Moldova.

În acest context, instanța de apel a conchis că pretenția invocată de către Evelina Buzdugan, privind perfectarea actelor de stare civilă și de călătorie pe numele copilului minor XXX, fără acordul autentificat al tatălui nu și-a găsit confirmare în cadrul examinării apelului declarat, fapt pentru care aceasta s-a respins ca neîntemeiată.

La 25 septembrie 2019, conform ștampilei aplicată pe plicul poștal (f.d. 147), Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul solicitând casarea parțială a deciziei contestate în partea admiterii cererii privind stabilirea domiciliului copilului

minor XXX, născută la 09.12.2015, cu mama Evelina Buzdugan, în rest de a menține decizia instanței de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că decizia contestată este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel la judecarea apelului a aplicat eronat normele de drept material și procedural, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

A indicat recurentul că examinarea cauzei a fost superficială, concluziile instanței de apel fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii pe capătul de cerere privind stabilirea domiciliului copilului minor XXX, născută la data de XXX cu mama sa Buzdugan Evelina și anume Daghi Vasile și Buzdugan Evelina împreună cu copilul comun minor, XXX, locuiesc permanent în Italia. Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul nu cunoaște condițiile de trai ale copilului minor Daghi Erika, în Italia, din acest motiv nu avea cum să emită un aviz-concluzie care să susțină stabilirea locului de trai a copilului XXX, cu mama sa Buzdugan Evelina.

Recurentul a menționat că copilul minor are acte de stare civilă eliberate de Republica Italiană, a fost născută în Republica Italia, locuiește în or. Bologna, Republica Italiană, merge la grădiniță tot în Italia, din acest motiv nu este de acord cu avizul-concluzia eliberat de Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul, or Autoritatea Tutelară Teritorială Cahul nu are cum să cunoască condițiile de trai și locuința în care locuiește mama cu copilul minor.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 20 august 2019, iar recursul a fost declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică, la 25 septembrie 2019, conform ștampilei aplicată pe plicul poștal (f.d. 147), în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și

concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasile Daghi, reprezentat de avocatul Sergiu Puică.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh